

มุมมองบ้านสามย่าน

บุคคลผู้ทรงอิทธิพลของโลก กับกระแส 'เมียนมาร์ฟีเวอร์'

● **อลิศา หิงคาแนก**

ภาควิชาประวัติศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**การจัดอันดับกลุ่มผู้นำ
ของนิตยสารไทมส์
ให้นำหนักกับพลังที่จะก่อ
ให้เกิดความเปลี่ยนแปลง
จากระดับบนคือรัฐบาล
ไปจนถึงระดับล่าง
คือภาคประชาสังคม**

การจัดอันดับบุคคลผู้ทรงอิทธิพล
ที่สุดของโลกจำนวน 100 คนปีล่าสุด
จากการสำรวจของนิตยสารไทมส์ใน
ปลายเดือนเมษายนที่ผ่านมา แม้จะไม่ใช่ดัชนีชี้วัด
กระแสธารความเปลี่ยนแปลงของโลกได้ทั้งหมด
แต่การจัดอันดับในปีนี้มีที่น่าสนใจอยู่หลาย
ประการด้วยกัน แต่ที่น่าสนใจเป็นพิเศษ คือ **การ
จัดอันดับในกลุ่มของผู้นำประเทศ**

น่าสังเกตว่าในปีนี้มีผู้นำประเทศในเอเชีย
เพียง 2 ประเทศเท่านั้นที่ติดโผของไทมส์ใน
ปีนี้ ได้แก่ **คิมจองอึน จากเกาหลีเหนือและ**

ประธานาธิบดีเต็ง เส่ง จากเมียนมาร์ ชวนให้
คิดถึงการจัดอันดับขององค์การ Transparency
International เมื่อปีก่อนที่ยกให้เกาหลีเหนือ
และเมียนมาร์เป็นประเทศ ที่มีการคอร์รัปชันสูง
ที่สุดในโลก!

แม้ชาวโลกจะรู้สึกได้ถึงความเปลี่ยนแปลง
ครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นในเกาหลีเหนือในช่วงปลาย
ปีที่ผ่านมากลางหลังการก่อการกำเริบของ "ผู้นำ
ที่รัก" นายคิมจองอิลและการขึ้นสู่อำนาจของ
บุตรชาย แต่อนาคตของเกาหลีเหนือและคำถาม
ที่ว่าเกาหลีเหนือจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทาง
ใดเป็นสิ่งที่คาดเดาได้ยากยิ่ง แต่สำหรับในเมียน
มาร์ในช่วงราว 4 ปีที่ผ่านมาและโดยเฉพาะภาย
หลังการเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีของเต็งเส่ง
ในเดือนมีนาคม ปีที่แล้ว กลายเป็นเส้นทางที่
แบ่งระหว่างการเมืองแบบ "เมียนมาร์เก่า" กับ
การเมืองของ "เมียนมาร์ใหม่"

เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในเมียนมาร์
นับตั้งแต่ต้นปี 2011 ล้วนเป็นเหตุการณ์ที่จะถูก
จารึกในหน้าประวัติศาสตร์เมียนมาร์ไปอีกนาน
เท่านานแบบปฏิเสธไม่ได้ เริ่มตั้งแต่นายพลตัน
ฉ่วยการประกาศยุบรัฐบาลทหาร ที่กองทัพ
เมียนมาร์ผูกขาดอำนาจมาตั้งแต่ปี 1988 ตาม
มาด้วย การเข้ารับตำแหน่งของประธานาธิบดี
เต็งเส่ง การปล่อยตัวนางองซานซูจีที่ถูกกัก
บริเวณในบ้านพักเป็นเวลารวมกันกว่า 15 ปี
และล่าสุด คือ การเลือกตั้งซ่อมที่พรรค NLD
อันเป็นพรรคฝ่ายค้านภายใต้การนำของ
นางองซานซูจีได้รับเสียงสนับสนุนอย่างถล่มทลาย

แม้ในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา จะถือเป็นการเปิด
ประตูสู่ยุคแห่ง "ยุคใหม่" และการเริ่มปรับตัว
ของกลุ่มผู้นำในรัฐบาลเมียนมาร์ แต่หากดูกันให้
ดี สิ่งที่ทำให้โลกให้ความสนใจเป็นพิเศษตลอดมา

ลับไม่ใช่รัฐบาลและความพยายามปฏิรูปการเมือง
ของเมียนมาร์แบบองค์รวม แต่เป็นภาพความ
เคลื่อนไหวการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของ
นางองซานซูจี และพรรค NLD นางซูจีจึง
กลายเป็น "ไอคอน" แห่งเสรีภาพและเป็นแรง
บันดาลใจให้กับผู้ที่ต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยและ
ความยุติธรรมทั่วโลกโดยอัตโนมัติ

หลายฝ่ายอาจไม่ยากยอมรับว่าความ
เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในเมียนมาร์ในช่วงหลาย
ปีที่ผ่านมา เป็นความเปลี่ยนแปลงจากบนลงล่าง
แม้จะยังไม่มีใครให้คำตอบที่แน่ชัดได้ว่าอะไรเป็น
แรงบันดาลใจที่ทำให้รัฐบาลเมียนมาร์ที่ปกครอง
โดย "ดีดะมดอ" หรือกองทัพมานานกว่า 2
ทศวรรษตัดสินใจปฏิรูปตัวเองในช่วงเวลาไม่กี่
ปี แต่ สาเหตุที่เป็นที่รับรู้กันในวงกว้างประการ
แรก คือ ความเกรงกลัวของอดีตรัฐบาลทหาร
ที่มีต่ออิทธิพลและทุนจากจีนที่เริ่มแทรกซึมผ่าน
ระบบเศรษฐกิจเมียนมาร์ ประเทศเล็กๆ ที่ราววัย
ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติประเทศนี้ จึงจำเป็นต้อง
ต้องป้องกันตนเองในทางเศรษฐกิจโดยการนำ
มหาอำนาจอื่นๆ ทั้งสหรัฐและประเทศที่พัฒนา
แล้วอื่นๆ มาคานอำนาจกับยักษ์ใหญ่อย่างจีน

และประการต่อมาอาจจะคาดเดาได้จาก
เกมการเมืองจากฟากฝั่งของนายพลตันฉ่วย
อดีตนายกรัฐมนตรีและ SPDC ด้วยอายุอาณาน
ที่เข้าสู่วัยชราของนายพลตันฉ่วย และสิ่งที่นัก
วิเคราะห์เรียกกันว่า "วัฒนธรรมความกลัว"
ที่กล่าวกันว่าเป็นสาเหตุให้นายพลตันฉ่วยเลือกที่
จะสนับสนุนนักการเมืองสายทหารฝ่ายปฏิรูปภาย
ใต้การนำของเต็งเส่ง (อดีตนายกรัฐมนตรีภายใต้
SPDC) มากกว่าที่จะเลือก ทินอ่องมยีนอู (อดีต
เลขาธิการเบอร์หนึ่งของ SPDC ปัจจุบันแห่งลา
ออกจากตำแหน่งรองประธานาธิบดี) นักการเมือง

สาย "ฮาร์ดคอร์" เพราะเกรงว่านายทหารและนักการเมืองสายต่อต้านการปฏิรูปภายใต้การนำของทินอ่องมยินผู้นี้จะแว้งกัศตน เหมือนกับที่นายพลตันฉ่วยก็เคยสั่งกักบริเวณนายพลเนวินอดีตผู้นำเผด็จการทหารและบุตรสาวในปี 2002 มาแล้ว

ส่วนหนึ่งที่ทำให้การจัดอันดับผู้ทรงอิทธิพลของโลกประเภทผู้นำที่มาจากเอเชียในปีนี้มีควมน่าสนใจเป็นพิเศษ เพราะเจ้าของตำแหน่งผู้ทรงอิทธิพลของโลกหลายสมัยอย่างองซานซูจีไม่ได้ติดอันดับในปีนี้ และมากในปีนี้เป็นผู้เขียนบทบรรยายความสำคัญของเต็งเส่งเป็นนักวิชาการเมียนมาร์แนวหน้าของโลกอย่างถนัดมือ นักประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงและเป็นหลานชายแท้ๆ ของอูถัน เลขานุการองค์การสหประชาชาติชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คนแรกและคนเดียว

ถันมยินผู้นี้เขียนถึงเต็งเส่งไว้ส่วนหนึ่งว่า
"...อูเต็งเส่งแสดงให้เห็นว่าเขาเป็นผู้
ออกแบบหัวเลี้ยวหัวต่อทางประชาธิปไตย
(ในประเทศที่ประชาธิปไตยเติบโตได้น้อยที่สุด
ประเทศหนึ่งของโลก) ... อูเต็งเส่งในวัย 67 ปี
กำลังทำสามสิ่งในเวลาเดียวกัน คือ การก้าวสู่
รัฐบาลที่เป็นประชาธิปไตย ยกเครื่องเศรษฐกิจ
ที่เป็นเศรษฐกิจ ที่ล้ำหลังที่สุดแห่งหนึ่งของโลก
และเจรจาสงบศึกกับชนกลุ่มน้อย ในขณะที่
เมียนมาร์ยังคงอยู่ภายใต้การคว่ำบาตรจากนานา
ประเทศ"

การจัดอันดับให้เต็งเส่งอยู่ในกลุ่มผู้นำผู้ทรงอิทธิพลคนหนึ่งของโลกในปีนี้ไม่ใช่เรื่องที่อยู่เหนือความคาดหมายเพราะในช่วงหลังๆ การจัดอันดับกลุ่มผู้นำของนิตยสารไทมส์ให้น่าหนักกับพลังผลักดันที่จะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งจากระดับบน คือ ระดับรัฐบาลไปจนถึงระดับล่าง คือ ภาคประชาสังคม

ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เองไทมส์ก็ได้นำร่องยกย่องผู้นำอินโดนีเซียอันเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและมีประชากรมากที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างนายสุสโล บัมบ่ง ยูโดโยโน ประธานาธิบดีอินโดนีเซียคนแรกที่มาจากการเลือกตั้งให้เป็นหนึ่งในผู้นำที่ทรงอิทธิพลที่สุดของโลกคนหนึ่งไปก่อนหน้านี้

และในสภาวะที่เศรษฐกิจโลกกำลังพลิกผัน สภาพคล่องทางการเงินในสหรัฐและยุโรปเข้าสู่ขาลง ในขณะที่เศรษฐกิจในอาเซียนกำลังมาแรง การอาจคิดเล่นๆ ได้ว่าการจัดอันดับของไทมส์ในปีนี้นี้ดูเสมือนเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจของโลก (โดยเฉพาะสหรัฐ) ที่มีต่อการเมืองระดับรัฐและต่อเมียนมาร์อันเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นหนึ่งในประเทศที่เนื้อหอมที่สุดในหมู่นักลงทุนต่างชาติในตอนนี้